

Pismo to wychodzi we Środę i w Sobotę, kosztuje 15 czeskich na kwartał, porto frei. Dostawać go można na każdej stacyj pocztowej, gdzie należy złożyć sumę na kwartał wyraźnie oznaczoną.

Prawo dla Gwardyi Narodowej (Dokończenie.)

Rozdział X. O karach.

- § 80. Każdy dowódzca gwardyi lub oddziału tójże, gdyby na powołowanie upoważnionych władz, gwardyą do służby niepowołał, lub nie dał rozkazu do czynności, ulega karze więzienia od tygodnia do 6 miesięcy.
- § 81. Każdy dowódzca Gwardyi lub oddziału tójże który gwardyą powoła w celu nie oznaczonym prawem, i bez rozkazu upoważnionych władz ulega każe więzienia od 2 tygodni do roku.
- § 82. W § 80. 81. wymienione przestępstwa pociągają za sobą oddalenie od służby. Odwołany od służby dopiero za 3 lata mógłby być do niej powołanym, gdy wyrok niniejszym § oznaczony na niego wydanym będzie.
- § 83. Gdy członkowie gwardyi w mniejszych lub większych oddziałach do służby się stawia bez rozkazu, lub też samowolnie z bronią się ukazają (§ 6) winni przez Półkownika ze służby oddaleni będą i aresztem 3 dni do 6 miesięcy nkarani będą, a podług okoliczności od 1 roku do 3 lat z Gwardyi wydaleny będą.
- § 84. Każdy członek gwardyi któryby broń lub inne wojskowe narzędzia od gminy mu powierzone, z rozmysłu popsuł, sprzedał, zastawił, darował, lub innym sposobem pozbył, podług zwykłych praw sądowych osądzonym być ma. Gdyby zaś prawa te nie mogły być do przestępcy zastosowane, wtedy ulega karze więzienia od 3 dni do 6 miesięcy. Właścicielowi broni lub innych narzędzi wojskowych gdy należy do Gwardyi nie mogą mu być takowe fantowanemi.
- § 85. W § 80. 81. 83. i 84. wymienione przestępstwa należą do powyższych sądów.
- § 86. Każdy przełożony może swego podwładnego w czasie służby napomnieć, a nawet może go rozbroić oddalić i do aresztu na 24 godzin zamknąć, w razie pijaństwa lub sprzyciwienia się, wykonanie zasłużonej kary, jeszcze właściwą drogą ma nastąpić.
- § 87. Od 80 do 84. § nie wymienione przestępstwa niniejszego prawa Gwardyi, lub też wymienionego w 74 § regulaminu, następnym ulegają karom: 1. surowe napomnienie. 2. obostrzone napomnienie.

3. zniesienie rangi. 4. oddalenie z Gwardyi, na czas 3 miesięcy do 3 lat.

- § 88. Kogo z gwardyi za przestępstwa oddalą może być karanym aż do upływu czasu kary, zapłatą pieniężną niewynoszącą równie więcej nad 50 talarów.
- § 89. Wydalenie z gwardyi którego jej Członka, powinno być oznajmione reprezentacyi gminy, zdaniem przyczyn wydalenia tegóż.

Rozdział XI. Sądy Gwardyi.

- § 90. Poszukiwanie i kary przestępstw od § 87 do 89. wymienionych odbywa się przez sądy Gwardyi.
- § 91. Sądy gwardyi są albo: sądami kompanii albo sądami batalionów.
- § 92. Sądy znajdują się przy każdej kompanii z 9 członków gwardyi złożone. Do czynności tych sądów należą małe przestępstwa: członków gwardyi. rotenmaistrów, gefreiterów, podporuczników, feldfebrów i pisarzy, jakoteż doboszów i trębaczy kompanii.
- § 93. Sąd batalionow składa się z 9 członków batalionu. Do jego czynności należą przestępstwa dowódców kompanij skład batalionu wchodzących, od porucznika aż do Majora włącznie.
- § 94. Członkowie sądu kompanii mają być obierani podług większości głosów, od wszystkich członków kompanii pod przewodnictwem kapitana. Członkowie sądów batalionowych mają być wybierani przez wszystkich Członków batalionu pod przewodnictwem majora; większością głosów, z grona całego batalionu nie wyjąwszy oficerów, poruczników i podporuczników.
- § 95. Jeżeli konna gwardya 1 gminy składa szwadron to sąd ma być ustanowiony jak w piechocie w kompanii.
- § 96. Jeśli konna Gwardya jednej gminy niesłada szwadronu, należy wtedy do sądów kompanii. Jeśli się znajduje kilka kompanij, to dowódzca Gwardyi tej gminy rozządza: pod sąd której kompanii konnica należeć ma.
- § 97. Porucznicy i rotmistrze konnej Gwardyi należą pod sąd batalionu swiej gminy. Jeśli w tej gminie kilka batalionów się znajduje Półkownik stanowi pod którego batalionu sąd należeć mają.

- § 98. Członkowie Gwardyi konnej należą do wyboru sądu téj kompanii lub batalionu który składają i mogą być za członków tegóż sądu obranemi.
- § 99. Ustanowienia od 95 § do 98 § mają téż być zastosowane dla artyleryi i oddziału pionierów gwardyi.
- § 100. Obór sędziów trwa 1 rok, po roku mogą jednak ciż sami znowu być obrani. Za każdego sędziego ma być jeszcze wybranym jego zastępca.
- § 101. Każdy obrany musi przyjąć obór, gdyby zaś powrotny obór na rok następny padł na niego, może za tę godność podziękować.
- § 102. Członkowie sądu gwardyi z grona swego większością głosów obierają prezesa. Jeśli przy pierwszych obiorach większości głosów niebyłoby stanowczą, ci dwaj kandydaci którzy najwięcej głosów mieli pod ścisły wybór poddani być mają. —
- § 103. Czynności Adwokatów przy każdym sądzie gwardyi wypełniać będą: Berichterstatter (sprawozdawca) i tylu jego zastępców ile ich potrzeba wymagać będzie. Sprawozdawca ten, jego zastępcy, sekretarz sądu gwardyi będą obierani przez naczelników (§ 106) z grona podwładnej im gwardyi, na rok 1.
- § 104. Jeśli większa część kompanii lub batalionu, jakiego przestępstwo w służbie popełni, wedy półkownik udziela pełnomocnictwo (Vollmacht), do wydania wyroku, sądowi sędzielnéj kompanii lub batalionu.
- § 105. Sprawozdawcy i oskarżonemu wolno jest wyłaczyć 4 członków sądu, od których niechce być sędzonym, w tym razie wstępują na ich miejsce zastępcy.

Rozdział XII. Postępowanie Sądów Gwardyi.

- § 106. Kapitan lub rotmistrz odbiera zaskarżenia uczynione na członków gwardyi i podporuczników (rotenfiererów). Skargi za przestępstwa służbowe poruczników, kapitanów, i rotmistrzów odbiera major. Skargi za przestępstwa majora, odbiera półkownik.
- § 107. Te wyrażone osoby przesyłają skargi sprawozdawcy sądu gwardyi.
- § 108. Sprawozdawca powinien po wysłuchaniu osób, lub po innem rozpoznaniu rzeczy, tabich zasięgnąć wiadomości, aby mógł skargę należycie przedstawić sądowi.
- § 109. Sprawozdawca oddaje skargę tę na piśmie Prezesowi sądu czyni odrazu wniosek aby naznaczono termin rozpoczęcia sprawy.
- § 110. Na ten termin przez prezesa sądu oznaczony zaskarżony stawić się ma, gdy mu punkta skargi przez prezesa pismieniem będą nadesłane, tu uważać ma zaskarżony, iż gdyby się niestawił, wyrok zaoczny wydanym będzie.
- § 111. Zaskarżony staje osobiście lub przez pełnomo-

cnika. Sąd może zarządzać osobistego stawienia się, lecz zaskarżony może sobie przybrać obrońcę.

- § 112. Jeśli zaskarżony na wyznaczoną godzinę się niestawi, to obrada i wyrok zapada zaocznie.
- § 113. Przeciwko postanowieniu kontumacyi (§ 110 i 112) można apelować, w przeciągu jednak 3 dni po ogłoszeniu wyroku osądzony, sprawozdawcy wręczyć apelacją powinien.
- § 114. W celu rozstrzygnięcia téj uczynionej apelacyi, oskarżony na posiedzenie do tego wyznaczone przez prezesa zaproszonym być ma.
- § 115. Jeżeli oskarżony nie apeluje lub téż na wyznaczone posiedzenie się nie zgłosi w tedy wyrok jest prawomocnym.
- § 116. Postępowanie przy sądzie gwardyi jest publiczne. Policyą w czasie posiedzenia przedstawia Prezes; który ma prawo każdego naruszającego porządek oddalić lub aresztować. Jeżeli naruszenie porządku stałoby się przez zbrodnią lub występkiem, wtedy ma być spisany protokół. Jeśli zaś ten występki był przeciwko powinnościom służbowym gwardzysty, w tedy zaraz ma się odbyć sąd i wyrok. W każdym innym razie ma być winowajca pod właściwy sąd krajowy oddanym wraz z przesłanym temuż sądowi protokołem przewinienia.
- § 117. Następny porządek ma być zachowanym przy posiedzeniach sądu Gwardyi Sekretarz zawiadamia sąd o sprawie. Jeżeli oskarżony nie uznaje się być posłusznym sądowi gwardyi, o sąd najpierw przed tym się naradza. Jeśli sąd nie uznaje się w téj rzeczy za prawomocnym, to sprawę te oddaje do właściwego sądu krajowego. Sekretarz odczytuje zawiadomienie i akta skutku narady objaśniające. Gdy sprawozdawca lub oskarżony zaprosił świadków: ci przed swem wysłuchaniem mają przysięgać. Oskarżony lub jego obrońca mają być wysłuchani. Sprawozdawca przekłada skutki swego poszukiwania i formuje wnioski. Oskarżony, lub jego pełnomocnik i obrońca mogą tu uczynić swoje uwagi. Potem sąd w nieobecności sprawozdawcy tajemnie się naradza, a na koniec prezes wyrok ogłasza.
- § 118. Gdy sąd uznaje za potrzebne bliższe rozstrzygnięcie przełożonej mu sprawy, i zażąda innych dowodów, to wydanie wyroku może być odłożone i nowy termin do dalszej obrady naznaczony.
- § 119. Sędziowie przy wydawaniu wyroków nie są żadnemi prawami ograniczeni; mają tylko ścisłe dowody przeciw zaskarżonemu i jego obrońcy poszukiwać, i podług swego wolnego przekonania i sumienia sądzić, czyli oskarżonym jest winnym lub niewinnym.
- § 120. Wyrok stanowi większość głosów sądzących. Gdyby przy raclowaniu głosów o rodzaj kary niebyło bezwzględnie większości głosów na jedno zdanie, wtedy głosy za najsroźszą karą, tak długo będą do stopień niższej kary dorachowywane, aż się większość znajdzie.

- § 121. Główne sprawy obrady, jakoteż zeznania zaskarżonego i świadków do protokołu mają być spisane: w tymże protokole ma być i wyrok zapisany, a cały ten spis, powinien być opatrzony podpisem prezesa i sekretarza.
- § 122. Wyroki sądu gwardyi, mają być dowodzcom (§ 106) nadesłane, którzy mają czuwać nadtem, aby naznaczona kara wykonana była.
- § 123. Wyzok zawierający naganę postępku będzie wykonany w sposób taki; iż go orzadzonemu dowodzca w obc 6 członków gwardyi przeczyta. Gdy wyrok jest z surowszą nagana będzie odczytany przed całą gwardyą.
- § 124. Kary pieniężne (§ 88) wpływają do kassy gminskiej. Przemusowe ściąganie kary tym sposobem się odbywa jak przy podatkach gminnych. Odpis każdego wyroku karę pieniężną zawierającego ma być reprezentantowi gminy nadesłany.
- § 125. Degradacya i wydalenie z gwardyi będzie ogłoszona przed całą kompanią lub szwadronem w rozkazie dziennym.
- § 126. W czasie przestąpienia powinności lub też niedołężności połkownika, może ténże tylko na wniosek reprezentacyi powiatu przez krola być usunięty.

Rozdział VIII. Szczególne i tymczasowe rozporządzenia.

- § 127. Wszystkie sprawy gwardyi, wolne są od opłaty poczty, ad spłaty wyroków sądowych i stępla. Koszta utrzymania bióra gwardyi jakoteż inne ko zta zarządu ponosi kassa gminy.
- § 128. Przez uformowanie gwardyi podług niniejszego prawa, są wszystkie tymczasowe gwardyie i korpusy uzbrojone zniesione. Członkowie Towarzystw stzeleckich nie są od służby przy gwardyi uwolnieni, nie wolno im także osobnych przy niej korpusów formować, nie zabrania im się jednak do swych celów, niesprzeciwiających się prawom gwardyi, jako uzbrojone Towarzystwo obok gwardyi pozostać.
- § 129. Tem prawem oznaczone czynności obwodowych i powiatowych władz, aż do zaprowadzenia nowego porządku w obwodowych i powiatowych urzędach, przez regencyą i Landratów wypełnione będą. Czynności które reprezentacya gminy ma zastępować, tam gdzie takowa dotąd nie istnieje przez urząd gminy wypełnione będą.
- § 130. Aż do zupełnego wykonania niniejszego prawa rozdana broni pozostaje w posiadaniu gminy.
- § 131. W § 7 przepisane uroczyste przyrzeczenie, aż do ogłoszenia konstytucyi ma być zawieszonym.
- § 132. Odmiany które przyszłe prawa wojskowe prukie, i ogólne niemieckie wymagać będą, prawo niniejsze zmienić nieco mogą.

Bytom, dnia 12 Listopada. Wieści o wypadkach w Berlinie, listy deputowanych X, Szafranka i Mildnera, a wreszcie wiadomość iż Berlin zajęło wojsko, a miasto ogłoszono w stanie oblężenia, i bürgerwehrama broni oddawać, wiadomości te zatrzyły serca mieszkańców naszego powiatu. Z zupełnym więc zaufaniem oczekiwano posiedzenia klubu narodowego. O 4 godzinie popołudniu tłumy ludu zgromadziły się na salę Briegera. Przybył też na posiedzenie P. Kosicki prezes klubu.— E, Smolka tą razą przewodniczący, w raz ze sekretarzem mieli słowo i tłumaczyli ludowi zdarzenia zaszłe w Berlinie, poczem rozdano i odczytano list X. Szafranka i Mildnera, Przewodniczący uczynił zapytanie: czyli klub narodowy pragnie wspierać i bronić Zgromadzenia Narodowego berlińskiego? i czyli chce aby się toż Zgromadzenie nie rozwiązało albo w Berlinie pozostało? Klub okrzykami „wiwat“ na cześć Zgromadzenia Narodowego, postanowił go bronić i niedozwolić aby się rozjść miało. Jeszcze siwy i zgrzybiały wieśniak z Suchéjgóry przemawiał do ludu, aby lud bronił tych którzy jego praw pilnują. Uchwalono wreszcie adres do zgromadzenia narodowego, i zajęło się przepisywaniem takowego, a obecni wieśniacy z odległych wsi zabierali z sobą ów adres, aby go gminom do podpisu przebłżyć; adres ten jest następny:

Wysokie Zgromadzenie Narodowe!

„Wskutku zaszłych w Berlinie wydarzeń, które zagrażają wolności i prawom ludu, wskutku tych jawnych już dążeń reakcyi; gdy rozwiązanie Zgromadzenia Narodowego, stać by się tylko mogło z pogwałceniem wolności naszej. Przeto oświadczamy iż wolą i czynem pragniemy wspierać i bronić czynności Zgromadzenia Narodowego, które od nas wybrane i naszą wolę pełnić i bez szkody naszej rozwiązać się nie może i nie powinno.“!—

Bytom, dnia 12 Listp. 1842.

z klubu narodowego.

Po podpisaniu i rozdaniu na wsie niniejszego adresu, komisya wyznaczona na przeszłym posiedzeniu do rozważania wniosku X. Szafranka względem zasady praw górniczych, skutek swęj obrady Zgromadzeniu przedłożyła; to jednak dla ważnych dsisiejszych okoliczności do obrady na przyszłe posiedzenie odłożono, poczem deputacya

z klubu demokratycznego niemieckiego przedłożyła klubowi narodowemu, aby członkowi klubu zapisywali się do mającego się formować w Bytomiu freikorpu, i aby wysłano w tym względzie adresę do Burmistrza miejskiego. Adressa ta jest następna:

„Ojczyzna w niebezpieczeństwie, przeto postanowiliśmy zawiązać freikorp, który prawa dla Bürgerwehry wydane dla siebie przyjmuje a to w celu utrzymania porządku i bronięcia prawnej wolności.“

Poczem Członkowie zapisywali się do freikorpu a o godzinie 7 posiedzenie zakończonym zostało.

Berlin. Po zdarzeniach któreśmy wam w przeszłym numerze Dziennika podali: dnia 11 Listopada wydał Król rozkaz aby Bürgerwehra złożyła broni, nadto postanowił aby deputowani ludu koniecznie rozeszli się do domów, wojsko więc zajęło tę izbę gdzie oni obradowali. Deputowani przeniesli się do izby w oberzy (Gasthof) będącej. Król nieprzyznaje im płatu od czasu jak im się rozéjść kazał. Kupcy berlińscy obiecali wypłacić deputowanym ich pensye. Lud berliński okrzykami radości przyjmuje wszędzie deputowanych. Wszystkie kluby, magistraty niektórych miast i dowódcy Bürgerwehry, wydają odezwy do ludu: aby bronił swych praw i swych deputowanych: Do wojska też piszą aby pamiętało że z ludu powstało, że powinno bronić praw ludu a niepowstawać przeciwko ludowi i jego życzeniom i woli. Dnia 14 otrzymaliśmy w Bytomiu, następną odezwę zgromadzenia narodowego do Ludów państwa pruskiego, przyslaną nam przez Deputowanego X. Szafra.

Ludy Państwa Pruskiego!

Ministryum Jenerała Brandenbura, przyjęło rząd sprawami krajowemi, lecz przyjęło go przeciw jednozgodnemu prawie oświadczeniu się zgromadzenia narodowego, rozpoczęło swe czynności od tego, iż bez wiadomości deputowanych nakazało odroczenie posiedzeń zgromadzenia narodowego i przeniesienie miejsca obrad do miaseczka Brandenbura od Berlina o 10 mil położonego. Zgromadzenie Narodowe sprzeciwiło się temu wdzieraniu się w prawa mu służące, i większością uchwalilo ciągnąć dalej w Berlinie swe obrady. Oświadczyło także iż król nie ma prawa: Zgromadzenie okładać na później. przenosić lub rozwiązywać, mimo woli zgromadzonych Deputowanych; iż tych

urzędników którzy królowi, wydanie tego rozkazu radzili, nie uważa zgromadzenie za zdolnych do stania na czele Rządu krajowego, owszem Zgromadzenie mniema iż oni ciężkiej winy dopuścili się przeciw królowi, przeciw kraju i przeciw zgromadzeniu. Wskutku tych wypadków Ministryum Brandenbura, oświadczyło, że zgromadzenie jest nieprawne i zagroziło, że użyje przemocy wojskowej, aby przeszkodzić dalszemu obradowaniu.

Wpółrodacy! Obywatele! Wtęj ważnej chwili, kiedy prawi zastępcy ludu, są zagrożeni bagnietami władzy wojskowej, odzywamy się do Was! Postanowcie wszelkimi siłami waszemi bronić wywalczoną wolności, tak silnie jak my tu za jej zachowaniem obstawamy i naszym życiem za nią stoimy. Lecz ani na chwilę nie zechodźcie z drogi prawa. Zachowanie Wasze powinno być takie, jakie przystoi ludowi co dojrzał do wolności, a takie zachowanie się przy pomocy Boga wolności zwycięstwo zapewni!—

Berlin, d. 10, Listopada 1848,

Zgromadzenie narodowe.

Gazety z Berlina od 13 t. m. nieprzychodzą.

Przegląd wypadków.

Długo jęczały ludy w niewoli, poddaństwie, ugniatane przez możnych królików co mieli patenta i przywileje na to aby używać ludy jako maszyny i warsztaty co zarabiały dla nich skarby; aby to co krwią i potem w pieniądź się przemieniło, zmarnować, strwonić i poświęcić zbytkom. Lecz rok 1848, zabłysnął dla ludów gdyby gwiazda wolności i odrodzenia, stróny cierpliwości pękły, a lud Paryża, Wiednia i Berlina powstał aby sobie odebrać prawa wolności. Były to chwile straszne dla ciemiężców, wiedzieli oni że woli milionów ludów czoła stawić nie mogą, a więc jak drzewa co się uginają przed burzą i kłonią wierzchołki w stronę w które je wiatr pochyla, także i oni skłonili się ku woli ludów. Wolność druku, wolność towarzystw, poczęły otwierać ludom oczy, poczęły ukazywać im co jest prawdziwą wolnością. czego żądać mają. Lecz i szatańscy nieprzyjaciele wolności nie zasnęli, gdyby kąkol w przniocy poczęli siać niezgody między ludzi, aby im odebrać tę trochę wolności, którą sobie kupili krwią tysiąca swych braci. I dokazali po trochu swych piekielnych zamiarów. Popatrzmy na Europę: w Wiedniu i Lwowie świeżą krwią zboczonych, kurzą się jeszcze dymy pogorzeliśk. w Węgrzech: Serby, Kroaty, i Słowaki prowadzą walkę na zabój z Madziarami i Austryjakami. Włochy bojują o śmierć lub wolność z cesarskiem wojskiem. W górach Morawii i austriackiego Ślązka chłopci powstają przeciw szlachcie. Kraków, Poznań, Praga i Dania, odpoczywają po niedawnych mordach i pożogach. Francya urządza się wewnątrz wyprawia bankiety na cześć ludów, śmieje się jak pijany nad grobem swych braci. Popatrzajcie na Berlin, widzicie co się tam dzieje! zobaczycie tam to samo co w Wiedniu.